

STYRESAK

Saksnr.: 80/18

Akkreditering av double degree masterprogram - Comparative Dramaturgy and Performance Research - CDPR

Til:	STYRET
Fra:	Direktøren
Dato:	28.11.2018
Saksbehandler:	Seksjonssjef for studier, forskning og formidling
Arkivnr:	

Saksdokumenter:

- Saksutredning
- Vedlegg 1: Avtaledokument CDPR
- Vedlegg 2: Vurdering fra avdeling Teaterhøgskolen datert 01.02.2018
- Vedlegg 3: Vurdering fra administrasjonen datert 26.01.2018
- Vedlegg 4: Vurdering fra rektor datert 07.09.2018

Saksutredning

Oppsummering

Teaterhøgskolen ønsker at Kunsthøgskolen skal inngå samarbeidsavtale om et double degree program på masternivå knyttet til avdeling Teaterhøgskolens masterprogram i teater.

Det er rektor og direktør som inngår samarbeidsavtaler. For at det skal være grunnlag for å inngå avtale om double degree-samarbeid må det først foreligge et akkrediteringsvedtak av double degree masterprogrammet. Som vitenskapelig høgskole har Kunsthøgskolen selv ansvar for at akkrediteringer av studietilbud er hjemlet og at vurderinger som ligger til grunn for akkrediteringer er dokumenterte.

Det er styret som beslutter akkreditering av studieprogram. Denne saken skal gi styret dokumentasjon og grunnlag for å vurdere akkreditering av double degree programmet CDPR.

Direktøren er godt kjent med og ser med forståelse på ønsket om å inngå double degree-avtalen. Det følger av institusjonens ansvar for akkreditering og særlig vårt nyervervede ansvar for selv å akkreditere på masternivå, at grunnlaget for akkreditering må være klart til stede. Det er knyttet så betydelig usikkerhet til dette at direktøren vurderer at grunnlaget for akkreditering av det aktuelle double degree masterprogrammet ikke er tilstede. Styret gjøres oppmerksom på at rektor er uenig i direktørens vurdering.

1. Bakgrunn

Teaterhøgskolen ved Kunsthøgskolen i Oslo ønsker å inngå en double-degree avtale med en rekke andre masterprogram ved følgende institusjoner:

- University of the Arts Helsinki
- Université Paris Nanterre
- Goethe-Universität, Institut für Theater- Film und Medienwissenschaft, Frankfurt a.M.
- Université Libre de Bruxelles

Dette samarbeidsprogrammet omtales som «Comparative Dramaturgy and Performance Research» (CDPR). Det vises til utkast til avtaledokument mellom de øvrige institusjonene, se vedlegg 1.

Dekan ved Teaterhøgskolen har vurdert at masterprogrammene innen CDPR representerer faglige tilskudd som hører hjemme sammen med Teaterhøgskolens nye masterprogram. Dekan vurderer også at en avtale vil kunne håndteres innen rammen av Teaterhøgskolens tilgjengelige ressurser. Det vises bl.a. til vurdering fra Teaterhøgskolen til rektor datert 02.01.2018, se vedlegg 2.

Hva er et double degree program?

Et double degree program på masternivå innebærer at studenten samlet følger emner tilsvarende 60 studiepoeng ved egen institusjon og 60 studiepoeng ved en annen institusjon og at studenten tildeles to vitnemål etter endte masterstudier. Konkret innebærer dette at Kunsthøgskolen - i tillegg til å tildele grad til egne studenter - også tildeler grad og utsteder vitnemål til studenter som hverken påbegynner eller avslutter sine masterstudier ved Kunsthøgskolen, men ved en samarbeidsinstitusjon.

Tildeling av vitnemål med graden master i teater innebærer at Kunsthøgskolens ledelse bekrefter at studenten har nådd sluttlæringsutbyttet til masterprogrammet i teater ved Kunsthøgskolen. Kunsthøgskolen må derfor vurdere og akkreditere double degree programmet som de pågjeldende studenter følger, slik at det er klart at grunnlaget for å tildele Kunsthøgskolens mastergrad til disse studenter er til stede.

2. Hvilke akkrediteringskrav må et double degree program innfri?

Det må i henhold til UH-loven §3-1 foreligge en dokumentasjon for vurderingen når det gjelder akkreditering av studietilbud:

«(3) Utdanningsinstitusjoner som er akkreditert etter § 3-3 første og annet ledd, kan selv akkreditere nye studietilbud i samsvar med sine faglige fullmakter. Institusjonenes akkrediteringer skal bygge på standarder og kriterier som nevnt i første ledd¹, og vurderingen av studietilbud skal være dokumentert.»

For at Kunsthøgskolen skal kunne utstede vitnemål til studenter som både påbegynner og avslutter sine masterstudier ved andre institusjoner må det altså foreligge en dokumentert vurdering av at disse studietilbudene tilfredsstiller krav ihht studietilsynsforskriften, mastergradsforskriften og Kunsthøgskolens institusjonsakkreditering.

Studietilsynsforskriften:

Det må foreligge en vurdering av de samarbeidende studieprogrammene og en konklusjon om at studieprogrammene har en faglig profil (innhold og sluttlæringsutbytte) som samsvarer med Kunsthøgskolens vedtatte masterprogram i teater.

¹ Akkreditering forstås i denne loven som en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT. Akkreditering er et vilkår for å kunne tilby høyere utdanning. Akkrediterte studietilbud skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. [...]

Mastergradsforskriften:

Mastergradsforskriften gir nasjonale krav til mastergrader, blant annet stilles krav til selvstendig fordypning.

«I mastergrad etter § 3 og § 5 skal det inngå selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.

[...]

Omfanget av det selvstendige arbeidet skal ikke overstige 60 studiepoeng.

Det selvstendige arbeidet skal vise forståelse, refleksjon og modning.»

Det må foreligge en dokumentert vurdering av og en konklusjon om at de samarbeidende studieprogrammene har en selvstendig fordypning på minst 30 studiepoeng innen skapende eller utøvende kunst, slik som også gjelder for Kunsthøgskolens mastergrad i teater.

Kunsthøgskolens faglige fullmakter:

Kunsthøgskolens har institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole innen fagområdet kunst. Vitenskapelige høyskoler har faglige fullmakter til å opprette masterprogram som er begrenset av den faglige profilen på doktorgraden de har rett til å tildele:

«(2) Institusjoner som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller høyskole, har fullmakt til selv å akkreditere studietilbud de skal tilby på lavere grads nivå. Innenfor fagområder der de kan tildele doktorgrad eller tilsvarende, kan institusjonene selv akkreditere studietilbud de skal tilby på lavere og høyere grads nivå. For fagområder der institusjonene ikke kan tildele doktorgrad, må de søke NOKUT om akkreditering av studietilbud på høyere grads nivå. (UH-loven §3-3)»

Kunsthøgskolen har rett til å tildele ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid innen fagområdet kunst. Det som kjennetegner denne graden er:

«Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsresultatet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.»

Dette innebærer at Kunsthøgskolen har fullmakt til å akkreditere mastergrader innen fagområdet kunst som er dekket av profilen for den doktorgraden Kunsthøgskolen har rett til å tildele. En begrensning for at Kunsthøgskolen kan akkreditere studieprogram på masternivå er altså at kunstutøvelsen skal stå i sentrum for studieprogrammet.

Kunsthøgskolen kan naturligvis også ha mastergrader som ikke faller innenfor den faglige profilen for doktorgraden vår, men disse mastergrader må akkrediteres av NOKUT.

Oppsummering av krav:

Samlet skal altså samarbeidsinstitusjonenes mastergradsprogram ha en faglig profil og en selvstendig fordypning på minst 30 studiepoeng som er dekkende for Kunsthøgskolens masterprogram i teater og som tilfredsstiller krav i norsk lov og forskrift. Studiene må også være kompatible med Kunsthøgskolens faglige fullmakter.

3. Utfordringer i forhold til akkrediteringskrav

Januar 2018 gjennomførte administrasjonen en vurdering av hvilke muligheter og eventuelle utfordringer en CDPR-avtale kunne innebære. Det vises til vedlegg 2. Konklusjonen var at den foreliggende dokumentasjon ikke gir mulighet for å inngå double degree avtale med CDPR innen Kunsthøgskolens fullmakter.

De vesentligste forbehold er knyttet til:

- faglig profil (innhold og sluttlæringsutbytte),

- selvstendig arbeid (omfang og profil),
- Kunsthøgskolens akkreditering (basert på ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid).

Gjennomgangen pekte også på utfordringer knyttet til masterprogrammets struktur, men etter at strukturen på masterprogrammet nå er endret (S-sak 75-2018) bortfaller dette forbeholdet. Pr. i dag foreligger det etter direktørens vurdering ikke tilfredsstillende dokumentasjon på at øvrige utfordringer er håndtert. Her nevnes kort et par sentrale utfordringer med eksempler.

Faglig profil – eksempel på utfordring:

Kunsthøgskolens masterprogram i teater sier blant annet følgende om studieprogrammets profil:

«Studiet gir praksis og innsikt i scenekunst som kollektiv kunstform, utvikler dramaturgisk kompetanse, og gir forståelse for teaterets og scenekunstens organisatoriske, økonomiske og samfunnsmessige forutsetninger og rammebetingelser.

Sentralt for studiet er kunstnerisk fordypningsfokus, som studenten selv definerer ut fra egen kompetanse og faglige orientering. Eksempler på fordypningsfokus kan være dramatik/scenetekst, dramaturgi, regi, scenografi, skuespill, herunder ulike tverrestetiske tilnærminger, og andre scenekunstnære praksiser.

Studiet vektlegger det praktiske arbeidet med produksjon av scenekunst, tverrfaglig samarbeid og kollektiv utvikling. Produksjonsformer og scenisk uttrykk defineres i stor grad av studentene. Studiets orientering er både nasjonal og internasjonal.»

Studiet har altså teoretiske perspektiv og studentene skal kunne reflektere over faget, men sentralt i studiet er skapende kunstnerisk arbeid, kunstnerisk fordypning og produksjon av scenekunst. Det sentrale læringsutbytte knyttet til utøvende og skapende kunst fremgår også av studieprogrammets læringsutbytte strekpunkt nr 1:

«Etter endt utdannings skal studenten kunne:

- skape og bidra til å skape scenekunst på høyt kunstnerisk nivå, og evne å forene individuelt kunstnerskap med forståelse for scenekunst som en tverr-estetisk kollektiv kunstform»

Det er en utfordring at f.eks. mastergradprogrammet ved samarbeidsinstitusjonen i Bruxelles (<http://www.ulb.be/programme/en/MA-ARTS/index.html> , <http://sam-docs.ulb.ac.be/referentiels/201819/B/M-ARTSV.pdf>) tilsynelatende i langt høyere grad anvender kunstnerisk praksis som støtte til et akademisk orientert studieprogram, hvor utøvende og skapende scenekunst på høyt kunstnerisk nivå ikke fremheves i samme grad:

“The Master in Performing Arts with a focus on live performances places these performances at the very heart of society, studies how their work and how they contribute to global culture, and opens up new perspectives related to how we perceive new media. Its goal is to build the students' knowledge, methodology, and comparative approaches to live performances, especially (but not exclusively) theatre, in an interdisciplinary perspective. The Master in Performing Arts with a focus on live performances provides real-world experience—including through work placements—that contribute to the students' reflection on how art is performed. Several classes enable students to gain practical knowledge, with a course on live performances and a variety of related modules. The programme also maintains a close relationship with many theatres and other places dedicated to artistic creation.”

Tildeling av graden master i teater fra Kunsthøgskolen i Oslo innebærer altså at Kunsthøgskolen bekrefter at studenten blant annet kan skape og bidra til å skape scenekunst på høyt kunstnerisk nivå. Avviket mellom profilen på programmet i Oslo og programmet i Bruxelles kan gjøre det krevende å tildele graden master i teater fra Kunsthøgskolen i Oslo til studenter fra Bruxelles. Tilsvarende eksempler på avvik faglig profil kan finnes for de øvrige institusjonene i samarbeidet, med unntak av Helsinki.

Selvstendig fordypning – eksempel på utfordring:

Kunsthøgskolens masterprogram i teater har et eget selvstendig fordypningsemne «Masterprosjekt»:

«Emnet Masterprosjekt består av ett eller flere selvstendig kunstneriske arbeider knyttet til studentens fordypningsfokus. Det stilles krav til individuelt uttrykk og personlig kunstnerisk egenart. I forbindelse med masterprosjektet leveres et refleksjonsarbeid som tydeliggjør sammenhenger det kunstneriske arbeidet står i, og dokumenterer prosessen og anvendt metodikk. Masterprosjektet vurderes individuelt men skjer i skapende samhandling med andre. Emnet Masterprosjekt tas i fjerde semester, men utviklingen av masterprosjektets problemstilling og metodikk inngår i de øvrige emnene.»

Dette emnet er på 30 studiepoeng, hvor hovedvekten er på selvstendige kunstneriske arbeider med krav til individuelt uttrykk og personlig kunstnerisk egenart. Det leveres også et refleksjonsnotat som har fokus på å tydeliggjøre sammenhenger, prosess og metodikk. Dette emnet tilfredsstiller den norske mastergradsforskriften som krever at en master skal ha et selvstendig arbeid av et omfang på 30-60 studiepoeng og at arbeidet skal vise forståelse, refleksjon og modning.

Det er en utfordring at avtaleteksten for CDPR-samarbeidet (se vedlegg 1) ikke garanterer disse 30 studiepoeng. I avtaleteksten står (Article 6, punkt 3):

«The Master's thesis [...] must be the equivalent of at least 20 ECTS.»

Her stilles altså krav om at de samarbeidende mastergradsprogram skal inneholde et mastergradsarbeid på minst 20 studiepoeng. Utfordringen for Kunsthøgskolen er at vi ikke kan tildele graden master i teater til samarbeidsinstitusjonenes masterstudenter, dersom de ikke minst gjennomfører et mastergradsarbeid på minst 30 studiepoeng.

Som eksempel på utfordringen er den selvstendige fordypningen ved den samarbeidende institusjonen i Frankfurt en «masterthesis» på 22 studiepoeng, MA-CDPR-8 Masterthesis. Emnet har følgende læringutbytte/kompetansemål:

«Das Abschlussmodul dient der forschungsorientierten Vorbereitung der Studierenden auf eine Tätigkeit im Rahmen der Dramaturgie, der künstlerischen Forschung und Produktion, der Kulturvermittlung sowie der Wissenschaft. Im Abschlussmodul werden die in der Pflichtphase und in den Theorie- und Praxismodulen der Profilierungsphase erworbenen Qualifikationen im Rahmen einer selbstständigen Qualifikationsarbeit und einer mündlichen Verteidigung verfestigt. Die mündliche Prüfung hat den Charakter eines wissenschaftlichen Gesprächs und dient der Überprüfung der Fähigkeit, das in diesem Modul erworbene Wissen wissenschaftlich reflektieren zu können sowie eigene wissenschaftliche Behauptungen zu begründen und zu verteidigen.»

Masterthesis er skriftlig og skal være på 60 sider.

(<http://www.uni-frankfurt.de/66149698#kurz> med modulbeskrivelser her:

https://www.uni-frankfurt.de/67549089/MA_CDPR_Modulhandbuch_zur_Veroeffentlichung_01_06_2017.pdf)

Emnet har ikke tilstrekkelig omfang til å tilfredsstille den norske mastergradsforskriftens krav til selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng. Det er også uklart om krav til selvstendig utøvende og skapende kunstnerisk arbeid inngår i emnet, slik som det gjør i Kunsthøgskolens mastergrad i teater.

Det er fremmet forslag til å løse denne utfordringen ved at en annen modul masterstudiet i Frankfurt, MA-CDPR-7 Praktikumsmodul, 8 studiepoeng, eventuelt kan legges til ovenstående modul. Disse to emner vil til sammen utgjøre 30 studiepoeng (22+8 studiepoeng).

Modulen MA-CDPR-7 omtales med følgende læringsutbytte/kompetansemål:

«Das Praktikum an einem Theater oder einem mit dem Studiengang kooperierenden Produktionshaus dient der Einübung in die produktionsdramaturgische Praxis unter den handwerklichen organisatorischen Rahmenbedingungen des professionellen Theaterbetriebs in den Stadt - und Staatstheatern und in der freien Szene.»

Studenten skriver en praksisrapport på tre sider som dokumentasjon på oppholdet. Praksisoppholdet fremstår å være uten klare krav til selvstendig arbeid og til forståelse, refleksjon og modning som kreves i mastergradsforskriften. Samlet foreligger det altså ikke dokumentasjon på at en kombinasjon av emnene MA-CDPR-7 og 8 vil tilfredsstille mastergradsforskriftens krav om selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.

Tilsvarende eksempler kan finnes ved øvrige samarbeidsinstitusjoner, unntatt Helsinki. Ved eksemplet fra Bruxelles som ble nevnt ovenfor er det selvstendige prosjektet kalt Memoire og er på 25 studiepoeng, i Paris er emnet på 22 studiepoeng. Samlet mener direktøren at det er vesentlige utfordringer knyttet til dette kravet.

4. Rektors vurdering

Rektor har uttrykt at han er uenig i denne vurderingen.

Det vises til vedlagte dokumentasjon av rektors vurderinger, se vedlegg 4.

Faglig profil:

Det fremgår av vedlegget at rektor vurderer at faglig profil på samarbeids-institusjonenes masterprogram samsvarer med Kunsthøgskolens akkreditering (fagområdet kunst) og med Kunsthøgskolens vedtatte masterprogram i teater (innhold og sluttlæringsutbytte).

Rektors vurderinger av de faglige profilene til studieprogrammene er nærmere konkretisert i vedlegg 4.

Om den faglige profilen til studieprogrammet i Bruxelles som ble omtalt ovenfor skriver rektor for eksempel:

«Programmet fokuserer på å bygge kunnskap, metodikk og komparative tilnærminger til scenekunst, gjennom å tilby verktøy for kritisk analyse, produksjon og pedagogikk. Dette er i samsvar med KHIOs akkreditering, og dagens MA-program på Teaterhøgskolen.»

Selvstendig fordypning:

Som det fremgår av vedlegget vurderer rektor at samarbeidsinstitusjonenes studieprogram innebærer en selvstendig fordypning på 30-60 studiepoeng innen utøvende eller skapende kunst.

Om den selvstendige fordypningen ved studieprogrammet i Frankfurt som ble omtalt ovenfor skriver rektor for eksempel:

«Programmet er individuelt lagt opp med høy grad av selvstendighet og involvering i teaterpraksis.»

Samlet mener rektor at relevante forskrifter og Kunsthøgskolens fullmakter gir grunnlag for å inngå avtale med CDPR.

5. Direktørens vurdering

Direktøren er ikke i tvil om at det kan fremmes solide, faglige argumenter for relevansen av et samarbeid med de institusjoner som deltar i CDPR samarbeidet. Men spørsmålet som styret må vurdere i denne saken handler ikke om samarbeidets faglige relevans.

Spørsmålet er om det faglige samarbeidet gir grunnlag for at Kunsthøgskolen kan akkreditere CDPR programmet og dermed tildele studenter fra andre institusjoner – som gjennomfører sitt selvstendige masterprosjekt ved sin egen hjeminstitusjon – en mastergrad fra Kunsthøgskolen.

Som nevnt innledningsvis er det tre forhold som må være på plass for at styret kan vedta akkreditering av en double degree. Forholdene er knyttet til

- krav i studietilsynsforskriften
- krav i mastergradsforskriften
- Kunsthøgskolens institusjonsakkreditering.

Studietilsynsforskriften:

Direktøren vurderer at de samarbeidende mastergradsprogram har ulike tilganger til teaterfaget som på ulike måter kombinerer selvstendig kunstnerisk utøvende og skapende praksis og ulike teoretiske teaterfaglige perspektiv som alle kan være relevante for et mastergradsstudium i teater.

Direktøren mener likevel at det er grunn til å stille spørsmål ved om sammenfallet mellom studieprogrammenes faglige profil og Kunsthøgskolens mastergradsprogram i teater er tilstrekkelig stort til at det er grunnlag for å tildele mastergraden i teater fra Kunsthøgskolen til studenter fra de samarbeidende institusjoners masterprogram.

Mastergradsforskriften:

Direktøren tar utgangspunkt i at samarbeidende mastergradsprogram alle har et selvstendig arbeid av et omfang og en dybde som tilfredsstillende de kravene som gjelder i vedkommende institusjons lokale og nasjonale forskrifter.

Kravet i den norske mastergradsforskriften er et selvstendig arbeid av et omfang på minst 30 studiepoeng som viser forståelse, refleksjon og modning. En utfordring for norsk akkreditering er at avtaleteksten bare garanterer et selvstendig masterprosjekt på minst 20 studiepoeng. En annen utfordring er at institusjonene – med unntak av Helsinki - har definert selvstendige masterprosjekt på 22 til 25 studiepoeng.

Forslaget om å løse dette ved å slå sammen det selvstendige mastergradsemnet med andre emner slik at summen blir minst 30 studiepoeng fremstår ikke tilfredsstillende. Løsningen vurderes å være utelukkende av teknisk karakter for å innfri den tallmessige størrelsen 30 studiepoeng som kreves i mastergradsforskriften. De underliggende emnebeskrivelser er fortsatt slik at den selvstendige fordypningen og kravet til forståelse, refleksjon og modning ikke kan dokumenteres å være innfridd.

Direktøren mener at avtaledokumentet og studieprogrammene innen CDPR (men unntak av Helsinki) ikke tilfredsstillende kravet i den norske mastergradsforskriften for selvstendig arbeid av et omfang på minst 30 studiepoeng.

Kunsthøgskolens faglige fullmakter:

Kunsthøgskolens institusjonsakkreditering som vitenskapelig høyskole gir faglige fullmakter til selv å opprette masterprogram innen visse grenser. Grensene for fullmaktene er relatert til doktorgraden vi har rett til å tildele. Det som kjennetegner Kunsthøgskolens doktorgrad er at kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsresultatet. Samtidig skal kunstutøvelsen

følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer. Konsekvensen er at Kunsthøgskolen har fullmakt til å akkreditere mastergrader innen fagområdet kunst, hvor skapende og uøvende kunst står i sentrum.

Direktøren er innforstått med at det er tolkningsrom knyttet til Kunsthøgskolens faglige fullmakter og at det ikke alltid er åpenbart, hvor grensen for Kunsthøgskolens faglige fullmakter går. Direktøren mener likevel at eksemplene som er nevnt i saksutredningen ovenfor kan tyde på at flere av institusjonene som inngår i CDPR samarbeidet ikke har kunstutøvelse i sentrum for mastergraden sin på et nivå som kreves for at Kunsthøgskolen skal kunne akkreditere double degree masterprogrammet.

Samlet vurderer direktøren at den foreliggende dokumentasjonen ikke gir akkrediteringsmessig belegg for at Kunsthøgskolen kan fatte vedtak om å akkreditere double degree samarbeidet CDPR.

Dette innebærer at Kunsthøgskolen ikke har grunnlag for å forplikte seg på en avtale om double degree samarbeidet CDPR.

Forslag til vedtak:

Styret viser til forslag fra Teaterhøgskolen om å akkreditere double degree masterprogrammet Comparative Dramaturgy and Performance Research (CDPR):

- *Styret vurderer at den foreliggende dokumentasjon ikke gir grunnlag for å akkreditere double degree programmet CDPR, slik at studenter fra de samarbeidende institusjoner kan tildeles graden master i teater fra Kunsthøgskolen.*
- *Styret akkrediterer ikke double degree programmet CPDR.*